

Дмитрів Володимир Ігорович

к.е.н., доцент, доцент кафедри податків та фіскальної політики,
ЗУНУ, м. Тернопіль

Легкодух Захар Володимирович

студент гр. ФФАЗм-11, ФФО, ЗУНУ, м. Тернопіль

ПРАГМАТИЗМ ОПОДАТКУВАННЯ МАЙНА В УКРАЇНІ ТА СВІТІ

У країнах з розвинутою економікою податки на майно є одним з основних джерел доходів місцевих бюджетів, інструментом ефективного використання майна (регулююча функція) та дієвим елементом реалізації принципу соціальної справедливості, що передбачає рівномірність розподілу податку між громадянами пропорційно до їхніх доходів. Однак, чинний в Україні податок на майно, з урахуванням вилучень з бази оподаткування та значного обсягу пільг, не у повному обсязі виконує ці функції.

В Україні цьогоріч зросли ставки деяких податків. Зокрема, власникам об'єктів нежитлової та житлової нерухомості, відмінної від земельної ділянки, доведеться платити податок на нерухомість. Це стосується фізичних та юридичних осіб, в тому числі нерезидентів. Які фізичні особи мають платити податок на нерухомість.

Базою оподаткування є загальна площа об'єкта житлової та нежитлової нерухомості, в тому числі його часток. Ставка податку на нерухомість встановлюється органами місцевого самоврядування в залежності від типу об'єктів та їх місця у відсотках до мінімальної зарплати, встановленої на 1 січня звітного року, та не може перевищувати 1,5% за 1 м².

У 2022 році податок нараховується за 2021 рік, що вважається звітним. Розрахунок ставки податку виходить з мінімальної зарплати (6,0 тис. грн станом на 1 січня 2021 року). Таким чином, максимальна ставка податку на нерухомість за 1 м² не може перевищувати 90 грн (6 000 * 1,5%). Повідомляється, що сума податку залежить від ставки податку встановленої відповідною місцевою радою за місцем кожного об'єкта нерухомості та загальної площі таких об'єктів.

Наприклад, фізична особа є власником квартири у Києві, загальна площа якої становить 65 м². Для квартир у м. Києві ставка податку складає 1,5% (90 грн за 1 м²). Сума податку розраховується за формулою: $(65 - 60) * 90 = 450$ грн [1].

До 1 липня року, що настає за базовим податковим (звітним) періодом (роком) платнику податку надсилаються повідомлення-рішення податкової про сплату сум податку органів місцевого самоврядування за місцем кожного з об'єктів житлової та/або нежитлової нерухомості. Податкове зобов'язання необхідно сплатити протягом 60 днів з дня вручення податкового повідомлення-рішення.

Аналізуючи надходження коштів до місцевих бюджетів, спостерігаємо тенденцію зростання фіскальної ролі майнових податків у структурі податкових

надходжень. Місцеві податки та збори також не належать до тієї групи податкових надходжень, які можуть суттєво впливати на зміцнення дохідної частини місцевих бюджетів, а отже, вони не виконують своєї основної функції як інструменту впливу на розвиток територіально-адміністративних одиниць. Результати дослідження дають підстави стверджувати, що обсяги плати за землю зростають швидшими темпами, ніж транспортний податок, і цей майновий податок при надходженні у повному обсязі до місцевих бюджетів міг би стати важливим фіскальним інструментом зміцнення місцевих фінансів.

При розробленні бюджетної політики щодо регулювання місцевих бюджетів один з важливих її елементів – це планування їхньої дохідної частини. Для проведення поглибленого аналізу тенденцій щодо планування й виконання доходів місцевих бюджетів за певний період доцільно використовувати показник питомої ваги запланованих та фактичних доходів адміністративно-територіальних одиниць у відповідному загальному обсязі доходів місцевих бюджетів [2].

Таким чином, податки на майно мають вагомі переваги над іншими податками, особливо в умовах України. По-перше вони стимулюють власників краще використовувати наявні активи, або продавати їх більш ефективним власникам - разом це призводить до підвищення ефективності використання майна. Це є дуже актуальним для України, надто зважаючи на необхідність прискореної структурної перебудови економіки.

Список використаних джерел:

1. Податковий Кодекс України: Закон України від 02.12.2010 р. № 2755-VI. URL: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/2755-17>
2. Інформація Євростат. URL: <http://ec.europa.eu/eurostat>